

Polderblad

januari 2024

natuurpunt

Hobokense Polder

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 38 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polderblad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich via onze website abonneren op verschillende natuurstudietijdschriften: **Natuur.focus**, **Natuur.oriolus** en **Zoogdier**.

Abonnement op het tijdschrift Polderblad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Alle **betalingen** dienen te gebeuren op volgende rekening:

BE81 5230 8065 0424 van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening **BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "7742 Reservaatsfonds Hobokense Polder"**.

Contactpersonen

Voorzitter:

Danny Jonckheere, 03 828 64 03 - 0478 33 24 27

Conservator Hobokense Polder:
conservator@hobokensepolder.be
Wim Mertens, 0499 58 99 16

Redactie en lay out Polderblad:
tijdschrift@hobokensepolder.be
Ria Thys en Luk Smets, 0476 33 79 36

Geleide wandelingen:
wandelingen@hobokensepolder.be
Annie Van Zwieten, 03 828 37 60

Ledenadministratie, penningmeester en webmaster:
leden@hobokensepolder.be -
webmaster@hobokensepolder.be
Luk Smets, 0477 66 94 32

Ardea-Vogelwerkgroep:
ardea@hobokensepolder.be
Eddie Schild, 0498 73 60 77

Natuurbeheer:

Runderen: André Van Langenhove,
03 288 00 81,
andre.van.langenhove@telenet.be

Hobokense Polder:
Wim Mertens, 0499 58 99 16 -
conservator@hobokensepolder.be

Tarzanboskes:
Danny Jonckheere, 0478 33 24 27 -
jonckheeredesmedt@gmail.com

Goudklompjes: Peter Van Elsacker,
0486 82 27 92 -
peter.vanelsacker@skynet.be

Info natuurbeheer scholen: Diane De Clercq, diane.de.clercq@skynet.be, 0486 07 39 87

Volg ons op Facebook

Website: www.hobokensepolder.be

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door onze natuurgidsen van Natuurpunt Hobokense Polder.

Een wandeling in de Hobokense Polder aanvragen? Hoe doe je dat?

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Polderflits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Een dier in nood gevonden?

Probeer in geen geval het dier zelf te verzorgen, dus ook niet voederen of laten drinken. Plaats het dier in een goed geventileerde donkere doos en breng het naar het VOC.

Het VOC is elke dag open tussen 9 u en 17 u (ook weekend). Buiten deze uren: laat het slachtoffer achter in het daarvoor voorziene huisje voor het opvangcentrum.

VOC Brasschaat-Kapellen - Holleweg 43, 2950 Kapellen - 03 376 45 15 - voc.brasschaat-kapellen@vogelbescherming.be

Al feestend het nieuwe jaar in !

De beste wensen
voor het nieuwe jaar.

We sluiten het jaar af met al onze leden en lezers sfeervolle eindejaarsdagen en alvast een warm en natuurvriendelijk 2024 toe te wensen! We kunnen deze wensen live overbrengen op **zondag 14 januari** tijdens onze - steeds gezellige en bovendien lekkere - Polderborrelwandeling en Nieuwjaarsreceptie.

2024 wordt een belangrijk jaar! Het jaar van zowel parlements-, Europese als gemeenteraadsverkiezingen. Jouw stem is daarbij van onschatbare waarde. Kom op voor de natuur, kom op voor natuurbehoud en natuurherstel. Jij, wij en de generaties die ons volgen, hebben daar enorme nood aan.

In de Hobokense Polder is de voorbije maanden heel hard gewerkt. Dat kan je ook lezen verder in dit ledentijdschrift. Of kom het gewoon zelf eens ontdekken

tijdens een wandeling in de winterse Polder.

We nodigen je graag uit op **zaterdag 3 februari**.

Ons gezellig samenzijn met algemene vergadering van de vzw is steeds een voltreffer. Deze keer verwent Eva van Bar Madam ons met een Italiaans buffet.

Als Natuurpunt schenken we je graag een gratis aperitief en een koffie/thee bij het dessert.

Hoe inschrijven? Lees het het op blz 5 van dit Polderblad.

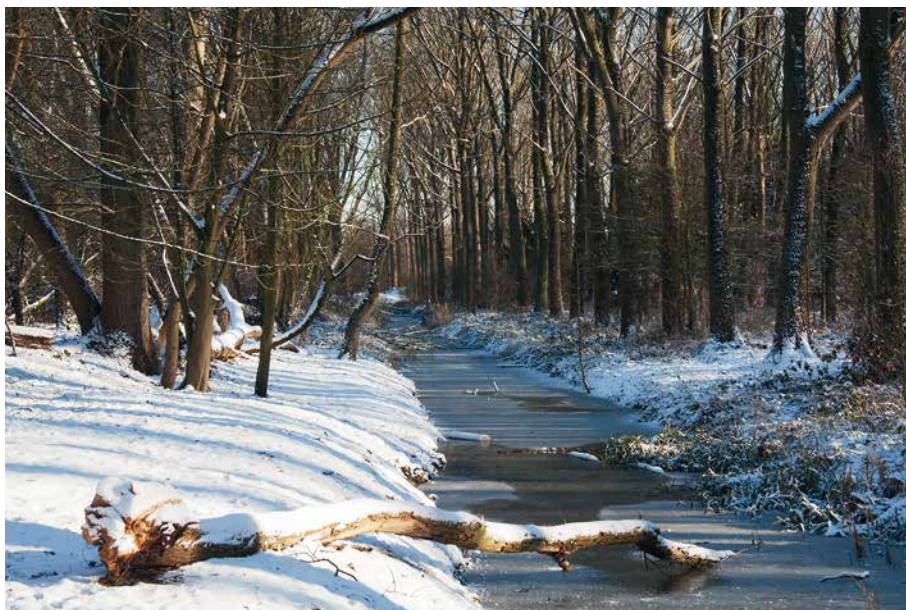
Tot weldra?

Ria

Inhoudstafel

Colofon	2
Voorwoord	3
Kalender	4
Algemene vergadering	10
Onze sponsors	10
Opwaardering Vierkante Put	11
Verbetering van de paden	12
Goudklompjeswerking	13
Natuurherstel werkt!	14
Aziatische hoornaar	15
Teambuilding en jeugdwerking	17
Expeditie Natuurpunt	18
Film WOLF	19
Paddenoverzet	20
Wandelen met natuurgids	21
Te koop!	22
Vogelwaarnemingen	23
Ree in Polderstad	25
Ardea aan het woord	26
Antwerpse slechtvalken	27
Het Grote Vogelweekend	28
Ankona en Belgische Vogeldag	29
Hobokens Wild	30
Wedstrijd: Kruiswoord-Filippine	31
Activiteitenkalender	32

Met dank aan de fotografen.

Winter in de Hobokense Polder: Grote Leigracht
Foto: Luk Smets

Voorkaft: Wintervogel bij uitstek: de roodborst
Foto: Danielle Van Nieuwenhuyse
Achterkaft: Reeprints in de sneeuw
Foto: Luk Smets

Kostendelend vervoer
(10 cent/km wordt op de
afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Voor deze activiteiten dient
ingeschreven te worden

Vrijdag 12 januari om 20 u

Workshop Wkisky tasting

Lesgever en inschrijven: Swa Van Houtven

Swa Van Houtven organiseert ook in 2024 een gevarieerd aanbod van whisky tastings als steun aan het Expe-ditieteam Hobokens Wild.

Deze workshop is de eerste in een reeks van 12 en is bedoeld voor leken.

Praktisch:

Afspraak om 20 u in CC Moretus,

Berkenrodelei 36 Hoboken. Einde is voorzien omstreeks 22.30 u.

Deelnameprijs: 20 euro voor deze workshop.

Inschrijven bij

info.macsua@telenet.be

Alle info over de volgende tastings: zie blz 18

Zondag 14 januari om 14 u

Polderborrel: winterwandeling en Nieuwjaarsdrink in de Hobokense Polder

Gidsen: Danny Jonckheere en Marnix Lefranc

Inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

We houden de gezellige traditie van vele jaren in ere en wandelen vandaag het nieuwe jaar in in ons eigen natuurgebied de Hobokense Polder. Het is bovendien een mooie gelegenheid om mekaar onze beste wensen voor een gezond en natuurvriendelijk 2024 over te brengen.

Praktisch:

We komen samen om 14 u op de parking van United Caps, Schroelaan 15 te Hoboken en wandelen een tweetal uurtjes in de winterse Polder. We eindigen onze wandeling weer op de

parking, waar we je laten genieten van een Nieuwjaarsborrel en heerlijke hapjes, bereid door enkele Polderjuffers. Einde: omstreeks 17 u.

Graag een seintje aan Ria Thys via Whatsapp-bericht of mail (met je naam en aantal personen) **ten laatste 11 januari**. Zo kunnen we de hoeveelheid verwennerijtjes bepalen. Heel welkom!

Foto: Sonja Van Kerckhove

Donderdag 18 januari om 20 u

Bestuursvergadering in CC Moretus

Open vergadering: dus iedereen welkom!

Zondag 21 januari om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Leiding: Wim Mertens, 0499 58 99 16 – wim.a.mertens@gmail.com

Zoals steeds staat er in de Polder heel veel werk te wachten.

Wil je in de natuur samen met anderen de handen uit de mouwen steken en daarmee zorgen voor een gezonde leefomgeving? Kom dan bij de week-endvrijwilligersploeg van de Hobokense Polder.

Praktisch:

Afspraak om 9 u aan de containers achter United Caps, Schroelaan Hoboken. Einde omstreeks 13 u.

Geef een seintje aan Wim dat je komt.

Zaterdag 3 februari om 18 u

Gezellig samenzijn met algemene vergadering van onze vzw en feestelijke maaltijd !!!!

Info: Ria Thys – 0476 33 79 36 – ria.thys@telenet.be

Organisatie: het afdelingsbestuur

Als Natuurpunt Hobokense Polder houden we de Antwerpse (en de Vlaamse) natuur in ons hart. We beleven die natuur samen met jou via natuurstudie-activiteiten, natuurbeheer, beschermingsprojecten en uitstappen. Natuurpunt Hobokense Polder wordt gevormd door mensen zoals jij en wij, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven.

Vanavond vieren we feest: ons traditioneel gezellig samenzijn is steeds een succes! We hopen jou te ontmoeten op zaterdag 3 februari!

Om 18 u staat in CC Moretus, Berkenrodelei na een **verwelkomingsaperitief** een **feestelijke maaltijd** op ons te wachten. We laten het ons smaken.

We maken ook tijd vrij om terug te blikken op 2023. En we laten je ook al eens "proeven" van ons verder aanbod in 2024. Zie ook op blz 10 in dit Polderblad voor de agenda van een "officiële" stukje: de Algemene Vergadering van onze VZW.

Wat staat er op het menu?

Voorgerecht: Pastinaaksoep met salie

Hoofdgerecht: Feestelijk buffet met Caponata - Geroosterde aardappelen met Italiaanse kruiden - Focaccia - Gnocchi met pompoen - Aranchini met champignons - Pasta pesto - Italiaanse balletjes in tomatensaus – Tomaat/mozzarella salade

Dessertenbuffet: Tiramisu

- Panna cotta met rood fruit - Chocoladecake met speculaas - Cantuccini koekjes – Appelsienecake

Inschrijven door storting van 25 euro p/p op onze rekening BE81 5230 8065 0424 van Natuurpunt Hobokense Polder **ten laatste 28 januari** met als mededeling "Gezellig samenzijn".

Dranken (wijnen, bieren, frisdranken) dienen ter plekke afgerekend te worden. Heel welkom!

Zondag 4 februari om 7.45 u

Bustocht naar Zeeland (Nederland)

Gids: Luc Van Schoor, 0494 33 63 09 - lucvanschoor46@gmail.com

Leiding: Walter Van Spaendonk, 0479 98 57 77 -

walter.van.spaendonk@skynet.be

We kondigen een Zeelandtocht aan, maar er zit meer dan waarschijnlijk ook een stuk Zuid-Holland in. Bij de voorbereiding zoeken we het uit waar de interessante vogels zitten en daar trekken we dan naartoe, dat kan dus Schouwen-Duiveland zijn, en/of Goeree-Overflakkee of zelfs Noord-Beveland.

Op Brouwersdam rekenen we op zeehonden, tegenwoordig meestal de grote grijze zeehond. Daar is de kans groot dat we roodkeelduiker, eider en kuifduiker zien, en misschien zelfs ijseend.

We verwachten natuurlijk ook klassie-

kers als rot-, brand-, kolgans en wilde zwaan. De overwinterende steltlopers kunnen ook nu weer voor een uitdaging zorgen.

Waarnemingen van roofvogels zijn heel variabel, waarom niet een zeearend.

Op het verlanglijstje van de kleinere vogels staat altijd sneeuwgorz.

Praktisch

Inschrijven door storten van € 25 p/p vóór 21 januari, voor studenten is dat € 18 p/p. Jongeren met begeleiding onder 12 jaar kunnen gratis mee (wel

Sneeuwgorzen - Foto: Guy Borremans

inschrijven). Gezinnen betalen nooit meer dan € 65. **Gelieve het bedrag over te schrijven** op rekeningnummer BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand met vermelding van de namen van de deelnemers en een telefoonnummer (lieft gsm).

Picknicken doen we in een café waar ook soep te verkrijgen is. Afspraak om 7.45 u aan 't Spant, Boomsesteenweg 335, Wilrijk en einde rond 19 u in Wilrijk. Meebrengen: verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel,

warmer regenvrije kledij en schoeisel, picknick en enkele euro's voor soep en/of drank

Zaterdag 10 februari om 9.30 u

Natuurbeheer in de Blikvelden

Leiding: Raf Van der Veken – vrijwilligers@hobokensepolder.be

Een korte greep uit de uit te voeren werken: zwerfpuil rapen, het wandelpad onderhouden, takkenwallen maken, ...

Praktisch:

Afspraak om 9.30 u aan einde van de Frieslandstraat door de poort van de Blikfabriek, aan het gele poortje.

Einde is voorzien omstreeks 13 u.

Te voorzien: werkkledij die tegen een stootje kan, stevig schoeisel, handschoenen

Graag op voorhand bericht aan Raf, als je komt.

Natuurbeheer in de Blikvelden - Foto: Raf Van der Veken

Zaterdag 17 februari om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Leiding: Wim Mertens - 0499 58 99 16 – wim.a.mertens@gmail.com

Zoals steeds staat er in de Polder heel veel werk te wachten.

Wil je in de natuur samen met anderen de handen uit de mouwen steken en daarmee zorgen voor een gezonde leefomgeving? Kom dan bij de weekendvrijwilligersploeg van de Hobokense Polder.

Praktisch:

Afspraak om 9 u aan de containers achter United Caps, Schroelaan Hoboken. Einde omstreeks 13 u.

Geef een seintje aan Wim dat je komt.

JNM'er in actie - Foto: Luk Smets

Donderdag 22 februari om 20 u

Bestuursvergadering in CC Moretus

Open vergadering: dus iedereen welkom!

Zondag 25 februari om 14 u

Knoppenwandeling in de Hobokense Polder

Gids: Stan Van Damme, stan.vandamme@skynet.be

Ook deze wandeling wordt stilaan een traditie: samen met Stan op stap om de knoppen aan de bomen te bekijken enkele weken voor ze weer openbarsten en de lente aankondigen.

We gaan op zoek naar dit wonder gebeuren. We zullen heel wat verschillen merken bij de knoppen. Laat je verrassen door deze magie!

Praktisch:

Afspraak om 14 u op de parking van United Caps, Schroelaan 15 in Hoboken. De wandeling duurt ongeveer 2.30 u. Meebrengen: warme kledij en laarzen

Ga je mee, geef dan een seintje aan Stan

Zaterdag 2 maart om 10 u

Zwerfvuilactie in de Hobokense Polder

Leiding: Luk Smets - 0477 66 94 32 – luk.smets@telenet.be

Onze driemaandelijke zwerfvuilactie blijft heel nuttig én nodig om ons natuurgebied zwerfvuilvrij te maken.

We hebben wel onze Goudklompjes en verschillende ijverige wandelaars die geregeld zwerfvuil ruimen, maar we ervaren – jammer genoeg – dat het geen kwaad kan om 1 x per kwartaal een extra opruimactie te doen in en rond de Hobokense Polder.

Praktisch:

Afspraak om 10 u achteraan op de

parking van United Caps, Schroeilaan 15. Wij zorgen voor vuilzakken en grijp-stokken.

Meebrengen: werkhandschoenen, gesloten schoeisel (of laarzen)

Einde voorzien omstreeks 12 u

Graag op voorhand melden aan Luk, als je komt.

Maandag 4 maart om 13.30 u

Geleid bezoek aan United Caps

Leiding: Ria Thys, 0476 33 79 36 – ria.thys@telenet.be

Vandaag bezoeken we United Caps.

UNITED CAPS ontwikkelt en produceert al 80 jaar plasticen sluitingen en doppen. Hun rijke geschiedenis begon in de fabriek van Hoboken en ondertussen vind je de groep in 9 landen terug. Het bedrijf is nog steeds 100% family owned en heeft in totaal 550 personen in dienst, waarvan er 115 in de productiefaciliteit in Hoboken werken.

Met dit bedrijf hebben we een prachtige samenwerking. Onze werkcontainers staan op het terrein van het bedrijf. Bij grotere openluchtevenementen mogen we het sanitair van het bedrijf gebruiken, onze Goudklompjes

kunnen er terecht voor een sanitaire stop tijdens hun wekelijkse werkdag, ...

Maar wat gebeurt er allemaal binnen de bedrijfsmuren? We vernemen het graag ...

Praktisch:

Afspraak om 13.30 u op de parking naast het bedrijf, Schroeilaan 15 – Hoboken. De rondleiding start stipt en eindigt om 16 u.

Deelnemen is gratis, maar er dient wel ingeschreven te worden bij Ria.

Doe dit uiterlijk 26 februari! Max 20 personen kunnen deelnemen.

Belangrijk: Hebt u een pacemaker? Meldt het ons bij de inschrijving!

UNITED CAPS
CLOSE TO YOU

Zaterdag 9 maart om 18 u

Uilentocht

Gids/leiding: Wim Roelant en Schild Eddie - ardea@hobokensepolder.be

Vanavond gaan we op zoek naar verschillende uilensoorten. We proberen een glimp op te vangen van soorten die in onze regio voorkomen (steenuil, kerkuil, ransuil, bosuil). Zoals steeds zijn we afhankelijk van de natuur om deze soorten te kunnen vinden.

Praktisch:

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van "Uilentocht", uw naam, aantal personen,

gsmnummer en email-adres.

Afspraakplaats: zal later meegedeeld worden.

Einde omstreeks 20.30 u. Meebrengen: zaklamp, verrekijker

Kosten: mogelijk kostendelend vervoer met de wagen.

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Kerkuil - Foto: Guy Borremans

Zondag 10 maart om 9.30 u

Natuurbeheer in de Blikvelden

Leiding: Raf Van der Veken – vrijwilligers@hobokensepolder.be

Een korte greep uit de uit te voeren werken: zwerfvuil rapen, het wandelpad onderhouden, takkenwallen maken, ...

Praktisch:

Afspraak om 9.30 u aan einde van de Frieslandstraat door de poort van de Blikfabriek, aan het gele poortje. Einde is voorzien omstreeks 13 u.

Te voorzien: werkkledij die tegen een stootje kan, stevig schoeisel, handschoenen

Graag op voorhand bericht aan Raf, als je komt.

Foto: Raf Van der Veken

Zaterdag 16 maart om 18.20 u

Slaapplaatstelling halsbandparkieten

Gids : Walter De Weger, 0495 23 77 10

De laatste jaren wordt door ARDEA 2 maal per jaar de slaapplaats van de halsbandparkieten geteld. Dit om te zien hoe de evolutie van hun toename evolueert. Het is wel duidelijk dat er door een gebrek aan natuurlijke vijanden we de laatste jaren een spectaculaire toename van deze hollenbroeders hebben kunnen vaststellen. Dit kan een invloed hebben op onze inheemse hollenbroeders als spechten, kauwen en boomklevers.

In 2023 hebben we toch kunnen vaststellen dat er een grote fluctuatie zit in het aantal overnachtende parkieten op hun slaapplaats op het Kiel. Misschien zijn er zoveel exoten bijgekomen dat een deel andere contreien in onze buurt opzoeken om te foerageren. En daardoor elders misschien een nieuwe overnachtingsplaats aan het zoeken zijn of naar de tweede bekende slaapplaats in Ekeren trekken, om daar te overnachten. Ook hebben we tijdens het trektellen van de trekvogels op de Scheldedijk in de Hobokense Polder kunnen waarnemen dat er 's morgens vroeg grote groepen de Schelde oversteken om daar op zoek te gaan naar eten en wie weet ook nieuwe nestplaatsen.

Het begon allemaal zeer onschuldig in 1974 wanneer het Melipark in Brussel

sloot en men deze vogels samen met de Alexanderparkiet en de monniksparkiet, vrijgelaten heeft. Wie had toen kunnen denken dat deze exoot zich zo goed kon aanpassen aan ons klimaat en verstedelijkte omgeving. Maar momenteel is hij al niet meer weg te denken uit onze parken en tuinen.

Op zaterdag 16 maart organiseert ARDEA een slaapplaatstelling in de omgeving van het Kielpark waar we al enkele jaren de halsbandparkiet slaapplaats monitoren met steeds toeneemende aantallen. Het is altijd een spektakel om deze exoten in groepjes van enkele tientallen en soms met meer dan honderd door de straten te zien aanvliegen naar de 2 bomen die ze als slaapplaats hebben uitgekozen. Iedereen is welkom om die avond mee te tellen. En je zult zeker ook andere kleurvarianten te zien krijgen zoals de gele en blauwe halsbandparkiet die we de vorige keren hebben kunnen waarnemen. Of wie weet krijgen we wel een monniksparkiet te zien, die we dit najaar tijdens het trektellen van de trekvogels al een paar keer hebben mogen waarnemen?

Praktisch:

Afspraak om 18.20 u op de hoek On-

Blauwe mutant - Foto: Walter De Weger

afhankelijkheidslaan en Volhardingsstraat. Kijk ook naar het ARDEA blog om de juiste plaats van samenkomst te zien. De exacte slaapplaats van deze exoot kan wel eens wisselen. Einde rond 18.45 u

Aanmelden gewenst voor 14 maart via mail naar ardea@hobokensepolder.be, of telefonisch via Walter, want in geval van slecht weer wordt deze telling verplaatst naar een ander moment of afgelast.

Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker

Zondag 17 maart om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Leiding: Wim Mertens – 0499 58 99 16 – wim.a.mertens@gmail.com

Wil je in de natuur samen met anderen de handen uit de mouwen steken

en daarmee zorgen voor een gezonde leefomgeving? Kom dan bij de week-

Foto: André Van Langenhove

endvrijwilligersploeg van de Hobokense Polder.

Praktisch:

Afspraak om 9 u aan de containers

achter United Caps, Schroelaan Hoboken. Einde omstreeks 13 u.

Geef een seintje aan Wim dat je komt.

Donderdag 21 maart om 20 u

Beheervergadering in CC Moretus

Open vergadering: dus iedereen welkom!

Zondag 24 maart om 9 u

Natuurbeheer in de Tarzanboskes

Leiding en catering: Danny Jonckheere - 0478 33 24 27
jonckheeredesmedt@gmail.com

Vandaag gaan we verder werken aan het wandelpad, en gaan we maaien rond de blokhut.

Praktisch:

Afspraak om 9 u op de parking van het zwembad Sorghvlied van Hoboken. Einde om 13 u.

Groot en klein steeds welkom om een handje te komen helpen. Voor ieder voorzien we een lekkere koffiekoek en een bakje koffie of thee.

Geef een seintje aan Danny voor de catering.

Zondag 24 maart om 8 u

Verrassingstocht

Gids/leiding: Wim Roelant, 0477 34 07 21 -
roelantwim@gmail.com

Ditmaal geen verrassingstocht in de zomer, maar eentje in de prille lente. Het ideale moment om zowel de laatste wintergasten als de eerste zomervogels te kunnen waarnemen. Waar we dit doen en welke soorten mogelijk vandaag de revue passeren, dat weten we nog niet. Wil je het te weten komen, sluit dan vandaag aan. Het wordt vast een gezellige boel.

Praktisch:

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van "Verras-

singstocht", uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres) Afspraak om 8 u op de parking t.h.v. 't Spant, Boomsesteenweg 335, 2610 Wilrijk. Einde rond 17 u ter plaatse.

Meebrengen: verrekijker, ev. telescoop, picknick en drinken, kledij aangepast aan het weer Kostendelend vervoer 0.1 euro/km (we rijden met zo weinig mogelijk auto's!)

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Grutto - Foto: Kathy De Lange

Zaterdag 30 maart om ca 18.30 u

Nacht van de steenuil

Gids/leiding: Niels en Eddie Schild

Zoals elk jaar neemt Vogelwerkgroep Ardea deel aan de Nacht van de steenuil en organiseren we zelf een activiteit in ons werkingsgebied. Of we dit jaar naar Edegem of Hove trekken hangt af van de aanwezigheid van steenuil en zal dus pas later worden beslist. Wel zeker is dat we op zoek gaan naar de steenuil in zijn habitat om vervolgens ook wat bij te leren over zijn kenmerken, levenswijze, habitat en wat jij precies kan doen om

deze schattige soort te helpen. Na de presentatie is er nog tijd om een babbeltje te slaan, uilenkoekjes of bier te kopen en het educatief materiaal zoals nestkasten te bekijken.

Praktisch:

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van "Nacht van de steenuil, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en emailadres.

Steenuil - Foto: Walter De Weger

Afspraak: Edegem of Hove (exacte plaats wordt binnenkort pas gekozen). Meebrengen: fiets Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Algemene Vergadering Natuurpunt Hobokense Polder vzw

Traditioneel houden we de officiële Algemene Vergadering van onze vzw tijdens het jaarlijkse ledenfeest.

Op zaterdag 3 februari 2024 gaat ons gezellig samenzijn door in Cultuurcafé Moretus. Zie voor meer details in de kalender bij 3 februari. Tijdens deze avond houden we ook een "officiële" moment, de jaarlijkse Algemene Vergadering van onze vzw.

Al onze leden zijn op deze vergadering uitgenodigd. Ieder Natuurpuntlid van onze afdeling is immers statutair toegetreten lid van onze vzw. Onze vereniging heeft echter ook stemgerechtigde leden nodig. De drempel om stemgerechtigd lid te worden ligt echt niet hoog. Stuur een briefje of mailtje aan info@hobokensepolder.be met je kandidatuur. Enige voorwaarde om aanvaard te worden, is dat je lid bent van onze afdeling.

Agenda van de vergadering

- Aanvaarding van nieuwe stemgerechtigde leden, eventueel ontslagen van stemgerechtigde leden
- Jaaroverzicht 2023 en korte vooruitblik 2024 aan de hand van beelden
- Financieel verslag 2023 en begroting 2024
- Ontslag en verkiezing nieuwe bestuursleden
- Rondvraag

Om de beraadslaging vlot te laten verlopen, zal u vanaf 20 januari op onze website de nodige info vinden over financieel verslag en begroting.

**BESTUUR sinds 11 maart 2023 =
Algemene vergadering 2023**

Voorzitter: Danny Jonckheere

Penningmeester: Luk Smets

Conservator Hobokense Polder:
Wim Mertens

Raadsleden:

Marc Raes

Ria Thys

Raf Van der Veken

Dirk Vandorpe

Peter Van Elsacker

André Van Langenhove

Foto: Luk Smets

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

Aan Tafel bvba Fried Denayer	Pierre Van den Eedenstraat 47	2660	Hoboken	03 828 53 28
Beenhouwerij Van der Keere	Kapelstraat 39	2660	Hoboken	03 827 53 01
Blauwe Hond NV	Boombekelaan 1/B	2660	Hoboken	03 260 90 70
Brood & Banket bij Marc & Evi Helsen	Krekelstraat 83	2660	Hoboken	03 827 47 04
Broodjeszaak Bagatelle	Steynstraat 36	2660	Hoboken	03 825 47 44
Machineland Eyckerman	Kapelsesteenweg 127	2180	Ekeren	03 646 22 88
Rajo nv, machines voor groenzorg	Zonneke 6	9220	Hamme	052 49 73 12
Tuinaanleg Huylebroeck	Jules Pauwelstraat 50/52	2660	Hoboken	03 830 44 90
United Caps, plasticen dopjes	Schroeilaan 15	2660	Hoboken	03 830 40 00
Uurwerken, juwelen & optiek Annik De Mey	Kioskplaats 81	2660	Hoboken	03 830 21 12
Verzekeringen en beleggingen Alert NV	Kioskplaats 62	2660	Hoboken	03 827 31 50

Wat gebeurt er in de Polder Opwaardering Vierkante Put

Tekst: Peter Van Elsacker - Foto: Marc Adriaenssens - Schetsen: Stan Van Damme

Huidige situatie

De Vierkante Put is een voormalig waterbekken van wasserij De Perel, die gevestigd was langs de Scheldelei. Bij hoge waterstand komt het niveau in het midden tot op heuphoogte. Nadat de put overgelaten werd aan de natuur lijkt het een sombere, saaie vijver geworden, zonder plantengroei en omgeven door struiken en hoge bomen, voornamelijk populier en wilg. Elke herfst vallen hun bladeren op de bodem van de put waardoor er een dikke, rottende sliblaag gevormd is. Het ziet er triest en levenloos uit, maar in en boven die sliblaag leven allerlei waterdiertjes. Bij de activiteit "Waterdiertjes scheppen" die door Natuurpunt Hobokense Polder wordt georganiseerd voor kinderen, werden er verrassende waarnemingen gedaan. De kinderen schepten heel wat waterdiertjes boven: waterwantsen, keverlarven, kevers, libellenlarven, waterpissebedden, muggenlarven, wormen, slakjes, tot zelfs salamanders. Er zit dus toch meer leven in dan op het eerste zicht. Maar het kan beter.

Daarom hebben wij besloten om de vijver op te waarden. De waterkwaliteit werd getest: het water is zeer voedselrijk, maar is niet vervuild en bijgevolg voldoende om ons project uit te voeren. Wij willen de Vierkante Put opwaarderen naar een goed functionerende waterbiotoop.

Bomen vellen voor een betere natuur

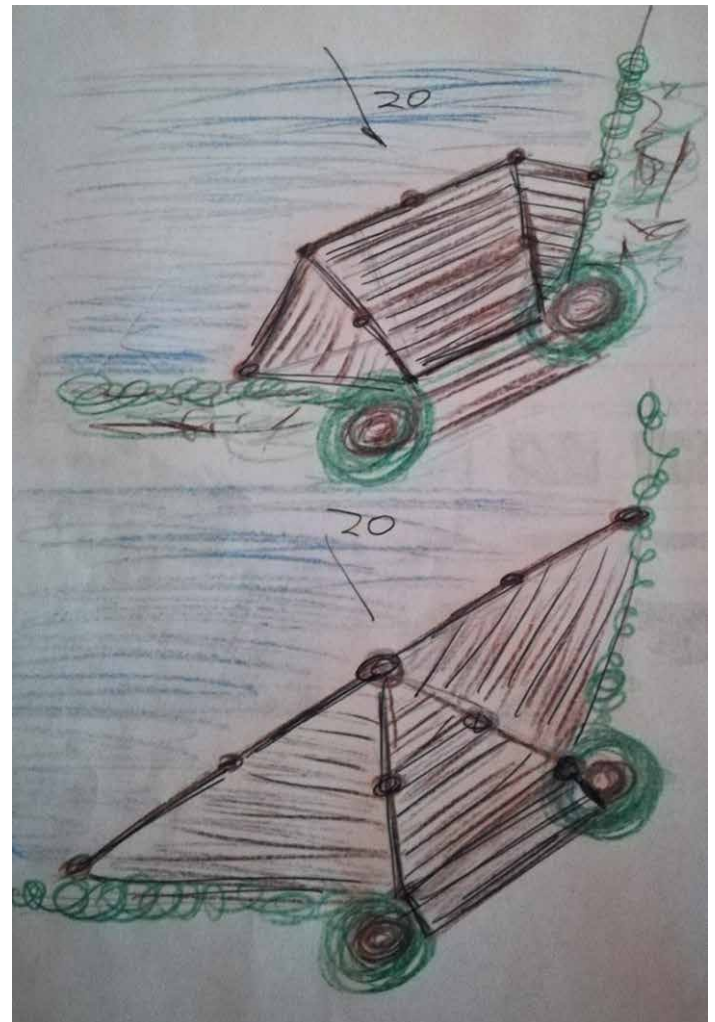
Om dit te realiseren zijn er enkele bomen geveld, vooral aan de zuidzijde waar enkele oude populieren staan. Dit komt misschien vreemd over in een natuurgebied, maar dit zal leiden tot een meer levenskrachtige vijver met een hogere biodiversiteit. Zeer belangrijk hierbij is zonlicht. Nu wordt de vijver te veel overschaduwd. Meer zon op het water betekent niet alleen meer licht maar ook meer warmte. In het voorjaar is de opwarming sneller

en dit leidt tot een snellere en betere ontwikkeling van eitjes en larven. De hoop is dat de toename van licht de groei van oever- en waterplanten zal bevorderen en er daardoor meer zuurstof in het water zal komen. Er zullen minder bladeren in de vijver vallen, wat eveneens tot een betere waterkwaliteit zal leiden.

Steiger

Onze plannen zijn evenwel ambitieuzer: wij willen deze plaats een educatieve invulling geven. We maken plannen om een steiger aan te leggen zodat kinderen gemakkelijker aan het water

kunnen om waterdientjes te scheppen tijdens onze activiteiten. Samen met het huidige bosklasje zal dit een plaats worden waar kinderen al spelenderwijs leren observeren welk leven zich op en onder het wateroppervlak ophoudt.

Even geduld, het vraagt tijd om dit te realiseren maar het zal een mooie plek worden waarvan iedereen, jong en oud, kan genieten.

Verbetering van de wandelpaden

Tekst: Ria Thys - Foto: Danny Jonckheere

We hechten veel belang aan goed onderhouden wandelpaden.

Regelmatig worden er maaiwerken uitgevoerd, worden paden hersteld of wordt er boskiezel gestrooid op te drassige plaatsen.

Zo ook begin december. Er werd zomaar eventjes 20 ton boskiezel uitgereden op de wandelpaden en door onze Goudklompjes netjes geëgaliseerd.

DANKJEWEL, GOUDKLOMPJES!

We hebben het al meer gezegd. Jullie zijn jullie gewicht in goud waard.

Aan de gebruikers van deze wandelpaden: geniet ervan.

Maar hierbij toch (nogmaals) een oproep aan mensen die met hun hond komen wandelen.

Jullie zijn zeker welkom. Maar hou alstublieft uw hond aan de leiband.

Dit heeft verschillende redenen:

- Loslopende honden geven nu eenmaal ernstige verstoring aan de natuur en aan zijn bewoners.

- Er zijn wandelaars die zich niet veilig voelen als ze loslopende honden dienen te passeren.
- Mensen die hun hond wel aan de leiband houden, klagen soms dat loslopende honden hun aangelijnde hond lastig vallen.
- Gidsen die met kinderen wandelen ervaren telkens dat er kinderen zijn die enorm in paniek schieten bij een naderende loslopende hond.

Meer info en folder op www.hobokensepolder.be/hond

Goudklompjeswerking

Tekst: Peter Van Elsacker - Foto's: Patrick Mannens, Rita T'Jollyn en Georges Broelinckx

kan herstellen na de saneringswerken. En toch kruipen er nog mensen zonder scrupules over.

In de bermen langs de oude spoorweg groeit langs de Violiergracht een uitbundige vegetatie van grote, kruidachtige planten, een zogenaamde ruigte. Daar maaiden we stukken af, daartussen laten we stukken staan. Een volgende maaibeurt wordt dat afgewisseld. Zo blijven er voldoende beschutting en overwinteringskansen voor allerlei dieren, van muizen tot insecten en spinnen. Tegelijk werden boompjes langs de oever verwijderd, vooral wilgen. Die schieten daar overmatig op en overschaduwden de gracht, wat op de duur ongunstig is voor het waterleven. Dat nam verschillende woensdagen in beslag, maar gelukkig kregen we voldoende hulp van de Polderstadschool, Leerexpert 10 en Leerexpert 14.

De zijanten van het achterste deel van het eikenpad werden flink aangepakt, naar de poort van het centrale deel toe, daar waar de bramen een breed en hoog struweel vormen. Dit werd duchtig ingesnoeid zodat niet alleen de weg terug meer open is maar ook dat er meer ruimte vrij komt voor andere planten dan alleen maar bramen. Door de najaarsstormen was er overal in de Polder veel opruimwerk van omgewaaide bomen en afgerukte

De grote vakantie was nog maar pas afgelopen of de jonge snakes van verschillende scholen kwamen de Goudklompjes bijstaan bij hun wekelijks beheer op woensdagvoormiddag. De Leerexpert 14 beet de spits af (14 is het huisnummer in de A. Leyweg), gevolgd door een klas van Het Kompas. We maaiden het veld in de bocht van het eikenpad langs de Grote Leigracht (aan de boom van André) en de overkant van het pad. De schoolkinderen rakelden al het maaisel bijeen en legden dat op grote hopen. Het is belangrijk om in het najaar nog eens een maaibeurt te doen om Japanse duizendknoop onder de duim te houden. Zodoende bezochten we de verschillende velden met de schoolkinderen: de Goudklompjes maaiden, zij verzamelden het maaisel. Twee andere klassen van Het Kompas waren paraat om ons bij te staan bij het maaien van het Hofke van Thys en, een week daarna, het Sibloveld.

Het veldje naast de United Caps werd ook gemaaid. Er lag nog heel veel

takkenhout van bomen die vroeger waren omgewaaid of omgezaagd uit veiligheidsoverwegingen. Dat bemoeilijkt het maaien en daarom hebben de leerlingen van de Polderstadschool dat allemaal versleurd naar een takkenwal even verderop langs de spoorweg. Die moet onverantwoordelijke wandelaars weg houden van de oevers van de Grote Leigracht zodat de vegetatie zich

takken, vooral langs het eikenpad. De Leerexpert 10 hielp ons het maaisel te verwijderen en stapelde de takken in een lange takkenwal.

Bovendien kwamen extra krachten helpen: werknemers van CB Engineering maaiden een deel van de spoorweg als maatschappelijke teambuild-

ding. Nog een extra ploeg die kwam werken waren een 50-tal kinderen van de Steinerschool De Es. Die vulden een hele dag met het verwijderen van wilgen en elzen uit de rietvelden en rond de grasvelden van de Reigershoek en het Barberven in het centrale deel.

Er zijn ook Goudklompjes actief buiten de woensdagen zoals met maaien in

en rond de kijkwanden zodat het zicht over de plassen vrij blijft, ontsnapte runderen terug binnen het raster te brengen en dringende herstellingen uit te voeren. Er werd een legheg gemaakt aan de IJsvogel, de houten kijkwand aan het Rallegat. Een legheg is een oude landbouwtechniek: het stammetje van opgroeiende meidoorsstruiken wordt half doorgeschneden en horizontaal neergelegd. Die meidoorsstruiken blijven leven en de zijtakken groeien vertikaal uit. Zo ontstaat een doornige, ondoordringbare heg om het vee binnen te houden, bij ons is dat om mensen buiten het Rallegat te houden.

Het raster onderhouden is een voortdurende taak van onze speciale ploeg. Daarnaast voerden ze ander infrastructuurwerken uit waaronder herstellingen van wegwijzerpaaltjes, van de grote toegangspoorten naar het centrale deel, van de klappoorten en het verwijderen van omgewaaide bomen en overgroeïend struweel op en rond de omheiningen.

Een welgemeende dank aan iedereen die meewerkt aan het beheer van onze Hobokense Polder.

Natuurherstel werkt!

Ook in Hobokense natuurgebieden!

De Europese natuurherstelwet hangt in de lucht en de verkiezingen doemen op in 2024.

Natuurherstel rendert: voor de biodiversiteit, voor het klimaat én voor onze eigen gezondheid.

Natuurherstel is geen bedreiging, maar een onmisbaar deel van de oplossing.

We plaatsten deze spandoek aan de ingang van de drie natuurgebieden, die we in beheer hebben:

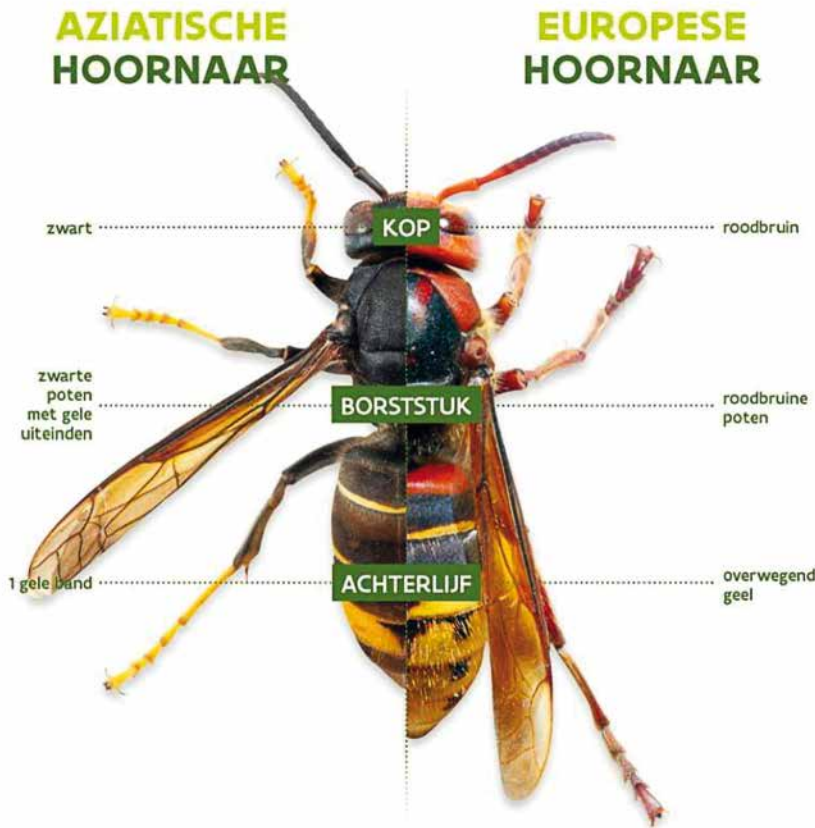
- De Hobokense Polder (Schroei-laan)
- Blikvelden
- Tarzanboskes

Foto: Danny Jonckheere

Aziatische hoornaar

Tekst en foto's: Marc Adriaenssens

ruim 30 m en heeft een omtrek tot zo'n 80 cm. In tegenstelling tot het embryonale en primaire nest zitten de ingangen nu aan de zijkanten, niet meer onderaan. Door najaarsstormen en regenbuien krijgen die nesten het zwaar te verduren. De nesten breken kapot en sterven uit. De koninginnen zijn inmiddels uitgevlogen en hebben al een onderkomen gevonden. En de cirkel is rond !

Wespen, hoornaars en aanverwante soorten kennen de communicatievorm van honingbijen niet; gelukkig maar. De Aziatische hoornaar is een eenzaat die een bijenvolk vindt en dan heen en weer vliegt tussen het nest en het gevonden volk. Op het menu van de Aziatische hoornaar staat voor 60 % honingbijen en verder andere gevleugelden! Bij het jagen op honingbijen vliegt de Aziatische hoornaar met gestrekte poten heen en weer voor de bijenkast en wacht op terugkerende bijen die keurig uit de lucht worden geplukt. Dit gedrag wordt ook wel 'bee-hawking' genoemd. Het aantal Aziatische hoornaars piekt vooral gedurende de maanden september en oktober. Elke dag vinden steeds meer individuen de fastfood bijenkast. De relatieve rust in de kasten wordt verstoord waardoor er stress ontstaat in het nest en het volkje mogelijk wegtrekt. Voor imkers een bijkomend probleem.

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is een invasieve exoot. De eerste Europese waarneming van een koningin dateert van 2004 in een Franse bonsaikwekerij. De verspreiding schuift elk jaar zo'n 100 kilometer op waardoor de eerste waarnemingen er nu bij ons zijn. De Aziatische hoornaar heeft bij ons geen natuurlijke vijanden.

De koninginnen worden vanaf oktober geboren, bevrucht en vliegen uit. Zij proberen te overwinteren in spelonken, holtes, houtstapels... Van zodra het warmer wordt, eind maart, begin april, beginnen ze hun embryonale nest te bouwen (ter grootte van een pingpong- of tennisbal). Meestal is dat in de buurt van mensen. Niet omdat ze ons aardig vinden, maar omdat ze er beschutting aantreffen: dakgoten, tuinhuisjes, carports. Want ze staan er alleen voor: het bouwen van het nest, het maken van de raten, eitjes leggen, larven voeden en het nestje warm houden. Ze zijn er een vijftigtal dagen mee bezig vooraleer de eerste werksters beginnen mee te helpen. Het embryonale nest groeit en wordt groter tot de grootte van een baseball

of voetbal. Het zogenaamde primaire nest.

Wanneer het primaire nest te klein wordt voor de koningin vertrekt ze met haar volkje om ergens verderop, meestal slechts een paar honderd meter verder, een groter secundair nest te bouwen. We zijn ondertussen eind lente/begin zomer. Dat nest wordt meestal gebouwd op grote hoogte tot

Gelukkig of jammer maar waar; in november werden in de Hobokense Polder de eerste secundaire nesten van de Aziatische hoornaar gemeld !

Onze imkers Paul in de Hobokense Polder en Hugo in de Tarzanboskes zijn er al langer mee bezig. Half augustus werden de eerste Aziatische hoornaars aan de kasten van de honingbijen opgemerkt. Gewapend met lokpotten, vallen en vlindernet werd de strijd aangegaan. Samen hebben ze zo tot 50 exemplaren per week gevangen. Imker Danny met kasten aan de Durme had er in oktober ook 50 per week in zijn val. Het is een intens dagelijks werk waarbij ook getracht werd om de nesten te vinden. De lokmiddelen zijn afgestemd op de Aziatische hoornaar zodat er geen andere insecten in de potten komen. Bij de vallen worden de andere gevleugelden vrij gelaten.

Twee secundaire nesten Aziatische hoornaar werden in de bomen van de Schroeivelden gemeld. Eén nest is

vermoedelijk door de storm uit een populier gevallen en werd niet teruggevonden. Het tweede nest werd op 11 november op 28 meter hoogte behandeld. De brandweer is hiervoor ook langs geweest, maar ze hebben geen bestrijdingsmateriaal dat zo hoog reikt. Later volgde de melding van een nest op de Scheldedijkwegel ter hoogte van de Picknickweide. Dit laatste nest werd op 18 november bestreden.

De vernietiging van de hoornaars gebeurde telkens door een gecertificeerd verdelger met diatomeeënaarde, een ecologisch product, waarvoor er geen resistentie is en het product werd ook aanbevolen voor natuurgebieden. Het nest blijft beschadigd voorlopig hangen.

Vanuit de overheid is er een registratietool VespaWatch waar alle waarnemingen worden gemonitord. Er is ook een lijst van de opgeleide verdelgers beschikbaar. Voor 2024 voorziet de overheid bijkomende ondersteuning met zendersysteem om de nesten op te sporen. Het gebruik van lokpotten en vallen zal zeker noodzakelijk blijven.

De Aziatische hoornaar is opnieuw een invasieve exoot waarmee we de komende jaren zeker rekening moeten houden.

Tot slot: dankjewel Hugo en Paul voor al jullie inspanningen in de bestrijding van de Aziatische hoornaar, de bezorgde informatie en ondersteuning.

Teambuilding en jeugdwerking in de Hobokense Polder

Geregeld komen bedrijven of verenigingen naar de Hobokense Polder voor een teambuilding of een verenigingsactiviteit.

In oktober en november konden we twee bedrijven en een jeugdvereniging inschakelen in het beheerwerk.

Naaststaande groepsfoto geeft een beeld van de mensen van **CB engineering**, die begin oktober de spoorlijn naar de Acierie gemaaid hebben. Een pittig werkje dat een rustpauze verdiende.

CB Engineering Support is een werktuigbouwkundig ingenieurs tekenbureau.

Tweede helft oktober kwamen de mensen van **Dow Belgium** uit Berchem zwerfvuil ruimen.

Het was jammer genoeg een regenachtige dag, maar de sfeer was goed ... en als Natuurpunt Hobokense Polder zijn wij hen heel dankbaar. Zij stortten namelijk 2000 euro op ons Reservatenfonds.

Dow combineert chemie, biologie en fysica om de innovatieve producten in verschillende belangrijke markten te creëren. Zij bieden vooruitstrevend denken en innovatie aan markten over de hele wereld met oplossingen die essentieel zijn voor de menselijke vooruitgang.

En op 25 november was het Dag van de Natuur.

Naast heel wat medewerkers mochten we ook een team enthousiaste jongeren van **JNM** verwelkomen.

We waren met ca 40 mensen actief in de Polder.

Er is dus weer heel wat werk voor de natuur verzet. Een greep uit het verrichte werk: enkele honderden inheemse struiken werden aangeplant, enkele wilgen werden geknot, ...

En we verwendeten onze werkers met warme soep, pistoletjes, koffiekoeken en als afsluiter uiteraard een lekker Hobokens Wildbier.

Dag van de Natuur - Foto: Ria Thys

Expeditie Natuurpunt 2024

Team Hobokens Wild is weer present!

Ook in 2024 neemt ons sportief team Hobokens Wild deel aan Expeditie Natuurpunt.

Het Expeditieweekend gaat door op zaterdag 29 en zondag 30 juni.

Bij het ter perse gaan is ons team nog duchtig aan het brainstormen over de sponsoractiviteiten die zij in 2024 zullen opzetten. Allicht meer hierover in Polderflitsen en al zeker in ons Polderblad van april.

We wensen ons team een goede voorbereiding (want de uitdaging,

waar zij voor gaan, vergt toch wel een behoorlijke lichaams-gesteldheid), maar ook gezellige momenten bij het geregeld genieten van het heerlijke bier, waaraan zij hun teamnaam ontleend hebben.

Wij danken nu alvast onze stapers Denis, Calle, Steve en Raf en hun coaches Queenie en Frank voor hun engagement voor de Hobokense Polder.

Whisky-tastings

Swa Van Houtven (alias Macswa) organiseert ook in 2024 een gevarieerd aanbod van whisky/whiskey tastings als steun aan het expeditieteam.

Team Hobokens Wild verzamelt op deze manier centen t.v.v. de Hobokense Polder.

Data

januari

12-01-24 (20€) > workshop voor leken (wat is een tasting, wat is whisky, smaken)

26-01-24 (25€) > Schotland-tasting (Highlands)

februari

09-02-24 (25€) > Schotland-tasting (Speyside)

23-02-24 (25€) > Schotland-tasting (Lowlands)

maart

15-03-24 (25€) > Schotland-tasting (Islands)

29-03-24 (25€) > Ierland-tasting (West Cork)

april

12-04-24 (25€) > Ierland-tasting (Fitzwilliam + Teeling)

26-04-24 (25€) > Ierland-tasting (Waterford)

mei

10-05-24 (25€) > Wales-tasting (Penderyn)

24-05-24 (30€) > Schotland-tasting (Glendronach)

juni

07-06-24 (30€) > Schotland-tasting (Scotch Malt Whisky Society)

21-06-24 (30€) > Schotland-tasting (oude whisky's, tussen 1950 en 1990)

Praktisch

De tastings gaan door in Cultuurcafé Moretus, Berkenrodelei 36, Hoboken, zaaltje op de eerste verdieping, telkens op een vrijdag. CC Moretus is bereikbaar per fiets of openbaar vervoer.

De start is telkens op vrijdag te 20u en eindigt rond 22.30u

Kostprijs is 20 € voor de workshop, 25€ voor de gewone tastings en 30€ per speciale tasting, ter plaatse te betalen. De restanten van het geproefde zijn koopbaar.

Deelnemers moeten minstens 21 jaar oud zijn. Max 15 personen per sessie.

Er worden per sessie minstens 6 verschillende whisky's/whiskey's geproefd.

Inschrijving

Wil je er bij zijn, stuur een mailtje naar info.macswa@telenet.be, vermeld voor welke sessie je met x aantal personen aanwezig wil zijn. Je krijgt altijd een bevestigingsmail. Tot snel!

Onze buren van Natuurpunt Aartselaar nodigen uit ...

Filmvoorstelling WOLF

Woensdag 17 januari 2024

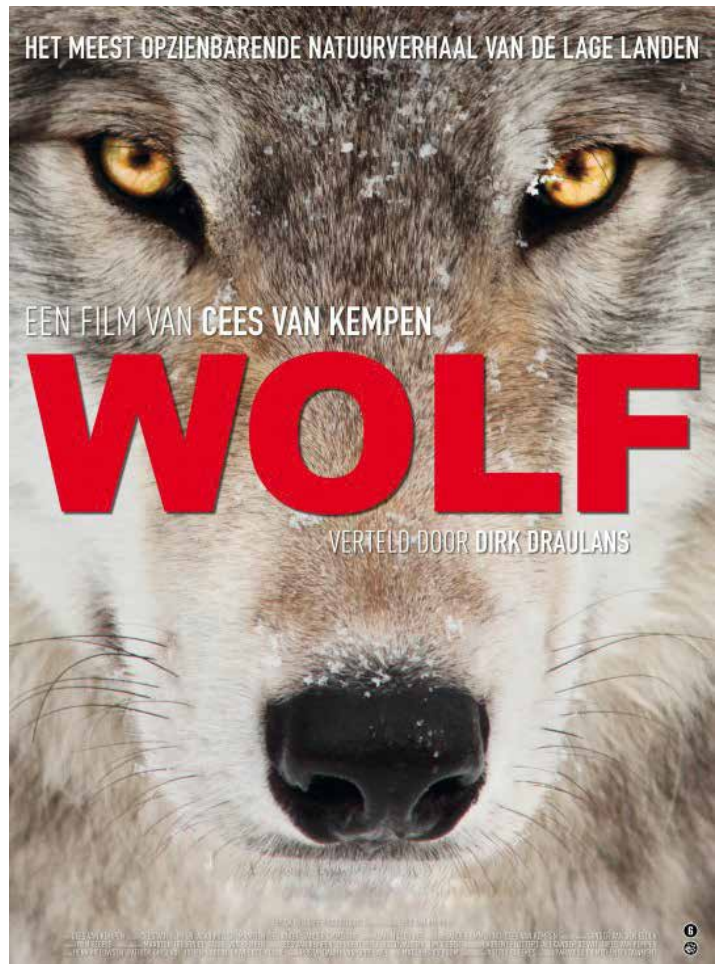
Cultureel Centrum 't Aambeeld, Aartselaar

**In aanwezigheid van
filmregisseur Cees van Kempen
en Jan Loos van Welkom Wolf!**

Na een lange afwezigheid is de wolf terug in Nederland en België. Vanuit het oosten van Duitsland vonden zwervende wolven langzaam de weg westwaarts, om uiteindelijk ook weer Nederland en België te bereiken. Tegelijk rukten Frans-Italiaanse wolven op vanuit het zuiden. In 2015 arriveerde de wolf in Nederland, in 2016 in België. Sinds 2019 is er voortplanting in beide landen.

Natuurfilmer Cees van Kempen volgde bijna vier jaar lang verschillende wolvenfamilies, voornamelijk in Duitsland. Het is geen sinecure om de schuwe roofdieren voor de lens te krijgen, maar de aanhouder wint. Uiteindelijk wist Cees van Kempen de dieren te filmen in alle levensstadia. Daaruit puurde hij het verhaal van Scout, een wolf die opgroeit in Oost-Duitsland en uiteindelijk de lange reis naar Nederland maakt.

Een opzienbarend natuurfilm die jong en oud zal aanspreken! Met de stem van Dirk Draulans.

De film wordt ingeleid door regisseur Cees van Kempen.

Na de filmvertoning zullen zowel de regisseur als Jan Loos van Welkom Wolf de vragen uit het publiek beantwoorden.

Extraatje: de regisseur zal zijn beroemde camouflage-act tonen!

Praktisch:

- Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Faillelaan 34 Aartselaar
- Woensdag 17 januari 2024
- Deuren: 19 u
- Filmvoorstelling: 19.30 u
- Vrije zit
- Einde ca. 22 u – Foyer geopend tot ca 23 u

Tickets zijn verkrijgbaar aan 12 euro aan de balie van het CC tijdens de openingsuren
of via de webshop: bit.ly/filmwolf of via naaststaande QR-code.

Kortingstarief: 10 euro voor leden Natuurpunt - Gezinsbond - VELT

De vertoning van deze prachtige natuurfilm is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar, Gezinsbond Aartselaar en VELT Zuid-Antwerpen.

2024: Start van 34ste jaar padden overzetten in Hoboken

Tekst: Danny Jonckheere - Foto's: Danny Jonckheere en Toon Verbruggen

In 2024 starten we ons 34ste jaar paddenoverzet!

Vroeger werden alle gegevens op papier gezet, maar momenteel werden alle gegevens verwerkt in de databank van Hyla (het paddenportaal).

Sinds deze databank gestart is zijn er in Vlaanderen al 4.189.468 beestjes ingevoerd.

De start voor Hoboken dateert van 1988 met toen toch al een 320 levende dieren overgezet maar ook 26 doodgereden dieren.

Van enkele beginjaren zijn ons geen gegevens bekend.

De hoogste getallen voor de Hobokense Polder werden in 2015 gemeld met 834 dieren overgezet en in 2014 werden de meeste slachtoffers gevonden, namelijk 187.

Voor Fort 8 werd een eerste melding gedaan in 1993. Maar we zijn echt van start gegaan in 2011, dus hier hebben we 14 jaar aan gegevens. Nu liggen daar twee tunnels en is het veel moeilijker om deze dieren te tellen. Dit jaar kregen we de melding van twee opletende wandelaars dat er in de groene zone van Blue Gate vele salamanders

werden gevonden die de straat overstaken. Dus dat wordt uitkijken wat daar gaat gebeuren.

2024: Na hun winterslaap denken onze amfibieën alleen maar aan...paren. Op weg naar de voortplantingspoel vallen heel wat verkeersslachtoffers. Komen jullie ons weer helpen om samen met onze andere vrijwilligers de amfibieën op weg naar hun geboortepoel te brengen! Bij onze inheemse amfibieën loopt de biologische wekker af na de eerste buien met hogere temperaturen (vanaf 7 graden). Meestal in de maand februari, maar de afgelopen jaren worden padden, kikkers en salamanders soms vroeger wakker. Bij duisternis en regen en hoge vochtigheid kruipen deze nuttige dieren uit hun schuilplaats en trekken instinctief naar water.

Wie geluk heeft, kan zonder problemen naar een voortplantingspoel trekken. De iets minder fortuinlijke dieren moeten soms een verharde weg oversteken en het alsmat toenevende verkeer trotseren. Natuurpunt roept automobilisten op om aandacht te hebben voor de paddentrek en hun snelheid te minderen tot 30 km/u op de aangegeven plaatsen.

Bruine kikker

We hebben geluk dat nu heel Polderstad zone 30 is geworden, wat niet wil zeggen dat iedereen er zich aan houdt, maar toch.

Waarom is 30 km/u zo belangrijk voor de amfibieën? Bij lagere snelheden kunnen bestuurders overtrekkende padden gemakkelijker opmerken en ontwijken. Minstens even belangrijk: bij snelheden hoger dan 30 km sneuvelen ook veel amfibieën door het 'aanzuigefect' van het voorbijrazende verkeer.

Vorig jaar werden er aan de Hobokense Polder 156 dieren levend overgezet en werden er spijtig genoeg 38 dood gevonden.

Wil je helpen bij het overzetten of wil je meer informatie, geef maar een seintje:

Danny Jonckheere -
jonckheeredesmedt@gmail.com

Wandelen met natuurgids in de Hobokense Polder

Tekst: Annie Van Zwieten, coördinator aangevraagde wandelingen

Foto's: Walter Vandeweyer en Marc Buck

Sinds de coronacrisis en de verkiezing tot Wandeling van het jaar is het tijdens het hele jaar druk in de Hobokense Polder. Veel individuele wandelaars en gezinnen hebben de Hobokense Polder ontdekt als groene long ten zuiden van Antwerpen. Zowel tijdens de week als onder het weekend ben je als wandelaar zelden alleen in het gebied.

Tijdens zonnige weekends is het al wel eens te druk, zodat de rust er niet zo goed te vinden is.

Buiten deze individuele bezoeken gaan er ook heel wat geleide bezoeken door.

Voor de scholen hebben ons natuurgebied ontdekt als ideale plaats om de leerlingen kennis te laten maken met wat erin de natuur zoal leeft, beweegt en groeit.

Dit najaar hebben onze gidsen het dan ook zeer druk gehad om al die jongeren en kinderen een leerrijke voor- of namiddag te bezorgen. Zowel kinderen van het eerste leerjaar als jongeren van het middelbaar en alle klassen daartussenin brachten een geleid bezoek aan onze Polder.

Tijdens de maanden september tot en met november ging het in totaal om 37 wandelingen. Gezien de beperkte ploeg van gidsen die tijdens de week kunnen wandelen, ging het voor sommige gidsen over meer dan 10 wandelingen dit najaar en dit allemaal als onbetaalde vrijwilliger.

Scholen vragen soms een gewone herfstwandeling, dit vooral voor de lagere scholen, maar soms gaat het om meer specifieke thema's: bijvoorbeeld ecologie, milieu, behoud van natuur, geschiedenis van het gebied enz.. Dit vraagt van de gidsen telkens weer wat extra voorbereiding en dit doen ze graag.

Voor teamwerking of vriendengroepen kwamen daar nog enkele wandelingen extra bij.

Als coördinator van al die aanvragen

kan ik alleen maar DANKJEWEL !!! zeggen aan alle gidsen die het telkens mogelijk maken om aan alle aanvragen een positief antwoord te geven.

Soms vraagt het wel een beetje moeite en moet al eens gevraagd worden of de wandeling niet op een ander moment kan omdat onze gidsen allemaal vrijwilligers zijn en zij ook recht hebben op vakantie en een privéleven. Maar tot hiertoe lukt het in de meeste gevallen wel.

Van sommige scholen of groepen krijgen we achteraf een reactie en in de meeste gevallen is die erg positief. Dat doet de gidsen natuurlijk deugd. Zo weten ze dat ze goed bezig zijn.

De gidsen vormen een fijne ploeg die zich enthousiast inzet om het behoud en het nut van de Hobokense Polder bekend te maken bij kinderen en jongeren.

Graag zouden we onze ploeg wat aanvullen zodat het voor iedereen haalbaar blijft, want twee wandelingen op één dag, zoals dit najaar nodig

was, is niet voor iedereen mogelijk.

Hierbij dus ook een warme oproep aan iedereen die de natuur in het hart draagt en zich geroepen voelt om onze gidsenploeg te versterken, geef je gegevens door via wandelingen@hobokensepolder.be en wij nemen contact met je op.

Word natuurgids!
Leer, beleef en inspireer!

De natuur zit vol verhalen, klaar om verteld te worden. Ben je benieuwd naar wat er allemaal leeft bij jou in de buurt? En wil je ook anderen warm maken voor de natuur? Dan heb je alles in huis om een geweldige natuurgids te worden.

Te koop !

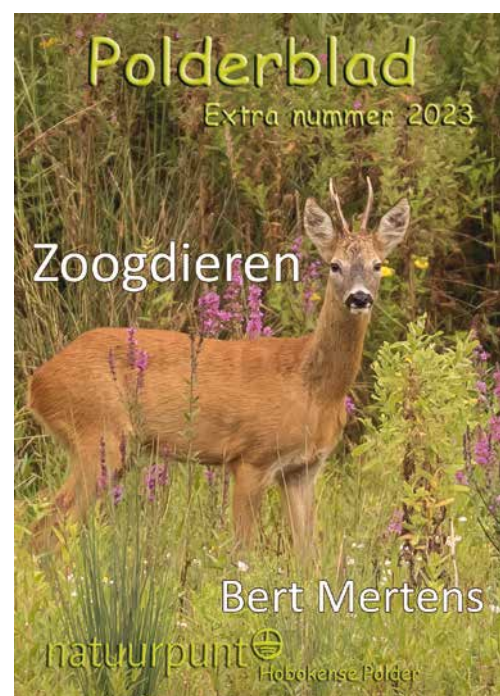
Nog geen Natuurpuntkalender aangeschaft? Doe het snel.

We hebben nog enkele exemplaren van de kalender 2024 in voorraad. Elke maand een prachtige natuurfoto om jouw living of bureel op te smukken. En voldoende schrijfruimte om jouw afspraken te noteren. Of heb je nog geen idee voor een Nieuwjaarscadeau voor familie of vrienden? Schenk een kalender.

Leden van Natuurpunt betalen nu 9 euro. Niet-leden: 10 euro

Te bestellen door storting op rekening BE81 5230 8065 0424 van Natuurpunt Hobokense Polder vzw met vermelding Natuurkalender 2024.

Woon je in onze afdeling (postnummers 2660 of 2020)? Dan bezorgen we de kalender nog voor Nieuwjaar bij jou thuis.

Nog steeds verkrijgbaar. Als eerbetoon aan Bert Mertens heeft de redactie van Polderblad al zijn zoogdierartikels gebundeld in een speciale uitgave. Dit nummer is 80 blz dik en wordt aangeboden tegen de kostprijs van 9 €.

Verzendingskosten: 3,50 €

Bestellen door overschrijving op rekening BE81 5230 8065 0424 van Natuurpunt Hobokense Polder vzw met vermelding "Zoogdieren": 9 € indien u afhaalt in Hoboken of 12,50 € met verzending aan uw adres.

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

augustus - september - oktober 2023

Luc Van Schoor

Steppekiekendief - Foto: Maarten Mortier

Een groep van 30 goudplevieren zorgde op 28 oktober voor een 2de dagrecord voor deze soort, en op 17 oktober trokken in totaal 120 buizerds over. Uitschieters waren o.m. steppekiekendief, zwarte wouw en velduil. Voorzover ons bekend pleisterden de voorbije herfstperiode voor de eerste keer geen Kieviten langs de Schelde bij de Hobokense Polder. Een slecht teken aan de wand voor deze bedreigde weide- en akkervogel?

Soortenbespreking

Van de 139 waargenomen vogelsoorten bespreken we er hier 37.

Een mogelijke waarneming van hop op 19 augustus in Wilrijk werd niet opgenomen in dit verslag door gebrek aan extra informatie.

Koereiger werd in 2 gebieden waargenomen: 2 ex vlogen op 6 september zuidwaarts over de Hobokense Polder (WM) en 10 ex vlogen op 24 september oostwaarts over Frythout/Hove (WVA, JCe).

Solitaire overvliegende **kleine zilverreigers** werden gespot op 6 augustus over omgeving Beerschot Stadion/Kiel (PSe) en op 5 en 8 september over telpost Hobokense Polder (MM).

Gedurende deze driemaandelijke periode werden in het Ardea werkingsgebied in totaal 2389 vogelwaarnemingen ingevoerd door 262 waarnemers. In vergelijking met dezelfde periode in vorige jaren is dit een laag aantal.

Vogelfreak Pierre Blockx voerde nogmaals het merkwaardig lijstje van de "veelvoerders" aan met 604 waarnemingen, gevolgd door Maarten Mortier met 204 wn en Danny Jonckheere met 104 wn.

Alle waarnemingen, van alledaagse tot zeldzame soorten zijn welkom. Mogelijk werden 1 of meerdere waarnemingen van jou al opgenomen in de vogelverslagen die ondertussen 10 jaar, zowel in Polderblad als online verschijnen. Zie www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/vogelwaarnemingen.

18de Herfsttrektellingen Hobokense Polder – 30 september tot 31 oktober '23.

Zoals bij elke herfsttrektelling nam onze trektelpost in oktober weer deel aan beide internationale tellingen, nl. Euro Birdwatch op 30 september en de simultaantelling op 16 oktober.

Op 7 oktober vierden we er 10 jaar Ardea met een 50-tal genodigden waaronder ook cabaretier en vogelaar Begijn Le Bleu.

Deze trektellingen kenmerkten zich door overwegend half tot volledig bewolkt weer, bij een lichte tot matige ZW tot westenwind en zachte temperaturen, waardoor sommige koudegevoelige soorten als bv veldleeuwerik pas later op trek gingen.

De hoogste aantallen doortrekkers werden genoteerd op 2 ochtenden met telkens een dominante vogelsoort: 9 oktober, totaal 8.476 ex waarvan 5.328 vinken en op 30 oktober, totaal 19.136 ex., met een uitzonderlijk dagrecord van 17.780 houtduiven.

Grote zaagbekken in de vlucht - Foto: Maarten Mortier

Een groep van 12 **grote zilverreigers** vloog op 4 oktober langs trektelpost Hobokense Polder (LVS, WDW, MM).

Eén **purperreiger** trok op 10 augustus over de Hobokense Polder (MM) en 3 ex op 2 september over Polderstad/Hoboken (LVS).

Tussen 11 augustus en 16 oktober trokken in totaal min. 219 **ooievaars** over onze regio, waarbij als grootste groep 70 ex op 10 september (DHe, JDB, JCe, WVA, NVM, MM, HJa, MH).

Op 14 oktober vlogen 3 **toendra-rietganzen** over Frythout/Hove (JCe, WVA) en een groep van 41 ex op 29 oktober langs trektelpost Hobokense Polder (MM).

Een groep van 14 **brandganzen** vloog op 18 oktober westelijk over Frythout/Hove (JCe) en 4 ex vlogen langs de trektelpost Hobokense Polder op 24 oktober (MM, LVS).

Op 29 oktober foerageerden 1 man en 3 vrouw **smient** op Fort V/Edegem (WVA).

2 wijfjes **grote zaagbek** vlogen op 7 oktober zuidwaarts over de Schelde langs de trektelpost Hobokense Polder (LVS, MM, WDW, WRo, WM, DJ).

Op 15 oktober trok een **zwarte wouw** zuidwaarts over de Hobokense Polder (MM, LVS, WDW).

In oktober trokken in totaal 7 **rode wouwen** over Frythout/Hove (WVA, JCe, RMa). Op 17 oktober trokken 2 ex en op 22 oktober 1 ex over Hobokense Polder tijdens de trektellingen (MM, LVS, WDW).

Beflijster - Foto: Walter De Weger

Een juveniele **blauwe kiekendief** trok op 15 oktober zuidwaarts langs telpost Hobokense Polder (MM, LVS, WDW).

Een juveniele **steppe-kiekendief** vloog op 10 oktober zuidwaarts over telpost Hobokense Polder (MM, LVS).

Op 16 september vloog een juveniele **grijze kiekendief** ZW over Edegem (WVA).

Overvliegende **haviken** kwamen 4 x in de kijker:

1 wijfje op 14 augustus en 16 september over Fort V/Edegem (WVA), 1 juveniel op 1 oktober over Frythout/Hove (JCe) en 1 adult over Hobokense Polder op 14 oktober (LSi).

Er vlogen minimum 4 **visarenden** door op trek, 2 ex op 20 augustus over omgeving Fort V/Edegem (WVA), 1 ex op 8 september over Klaverblad/Wilrijk (PH) en 1 ex op 23 september over Frythout/Hove (JCe, WVA).

Een eerste kalenderjaar **roodpootvalk** vloog op 9 oktober zuidwestwaarts langs de UA/Wilrijk (ETi).

Zuidwaarts overtrekkende **smellekens** werden in 2 gebieden gespot: 2 ex op 23 september en 1 ex op 24 september in Frythout/Hove (JCe). 1 ex op 1 oktober langs trektelpost Hobokense Polder (LVS), 1 ex langs telpost Hobokense Polder op 15 oktober (LVS, MM, WDW) 1 ex op 21 oktober en 1 ex op

22 oktober over Frythout/Hove (JCe, WVA, RMa).

4 **kraanvogels** vlogen op 15 oktober over Park van Eden/Wilrijk (GSa)

Op 1 oktober trokken 2 **bontbekplevieren** roepend over de

Velduil - Foto: Maarten Mortier

Schelde langs de telpost Hobokense Polder (LVS).

Op 2 september vloog een roepende **morinelplevier** zuidwaarts over de Hobokense Polder (LVS). Dit is de eerste ingevoerde waarneming van deze soort in de Ardea regio.

Vanaf eind september werden in totaal 46 zuidwaarts overtrekkende **goudplevieren** waargenomen in de regio: 1 ex op 28 september over Hobokense Polder (MM), 1 ex op 6 oktober over Fort VI/Wilrijk (ETi) en dezelfde dag 1 ex over Hobokense Polder (LVS, MM), 5 ex op 7 oktober en 3 ex op 11 oktober over Frythout/Hove (JCe, WVA), en 30 ex op 28 oktober over Hobokense Polder (MM, WDW).

Een **ransuil** riep op 6 augustus in Middelheimpark noord (GBo), in hetzelfde gebied werden vroeger ook al roepende juveniele vogels gehoord.

Overvliegende **velduilen** werden op 2 plaatsen waargenomen: telkens 1 ex op 17, 21 en 23 oktober over Frythout/Hove (WVA, JCe) en 1 ex over de Hobokense Polder op 30 oktober (MM).

Een **zwarte specht** vloog op 24 september over Hobokense Polder (MM) en op 26 oktober werd een vogel gehoord in Park Weynickxhove/Hove (JCe).

Een 90-tal **huiszwaluwen** foerageerden, samen met een 30tal **boerenzwaluwen** en 3 **oeverszwaluwen**, rond de Milagrow bioboerderij/Groenenhoek/

Wilrijk op 12 september (LVS).

Overtrekkende **duinpiepers** werden gezien en/of gehoord: 2 ex op 13 augustus over Edegem (WVA), 1 ex op 5 september over Hove (JCe) en 1 ex over Hof ter Linden/Edegem op 16 september (PBa).

Een roepende **roodkeelpieper** vloog op 26 september zuidwaart over Frythout/Hove (JCe).

Een wijfje **gekraagde roodstaart** pleisterde op 11 september in een private tuin, Molenveld/Wilrijk (WM).

2 **paapjes** zaten op 4 september langs de Aartselaarstraat/Edegem (PBa).

3 **beflijsters** vlogen op 9 oktober langs de trektelpost Hobokense Polder (LVS), en een man befijster pleisterde op 30 en 31 oktober in en rond wilde rozenstruiken langs de telpost Hobokense Polder (MM, LVS, WDW).

Op 22 oktober werd een roepende **bladkoning** waargenomen in Frythout/Hove (JCe, WVA).

Een **grauwe vliegenvanger** foerageerde op 15 augustus bij het Broekskot/Hobokense Polder (MM).

Een **Europese kanarie** vloog op 7 oktober over Frythout/Hove (WVW, JCe).

Tijdens deze 3-maandelijkse periode vlogen in totaal min. 53 **kruisbekken** over Edegem, Frythout/Hove en Park Weyninckxhove (WVA, JCe) en 5 ex vlogen over de Hobokense Polder op 21 augustus (MM).

Rode wouw - Foto: Guy Borremans

Solitair of in groep overvliegende **appelvinken**, in totaal 56 ex, merendeels in oktober, werden gezien in Edegem en Frythout/Hove (WVA, JCe) en 1 ex langs Hobokense Polder op 14 oktober (LVS). De grootste groep van 24 ex vloog op 25 oktober over Frythout/Hove (WVA).

Een **geelgors** vloog op 11 oktober over Frythout/Hove (WVA, JCe) en 1 ex op 21 oktober over Hof ter Linden/Edegem (WVA).

Waarnemers

Dhe	Dieter Hendrickx
DJ	Danny Jonckheere
ETi	Elias Tibax

GBo	Geert Bollen
GSa	Gaston Sallaerts
HJa	Hilde Janssens
JCe	Jan Celis
JDB	Jan De Bie
LSi	Luc Simons
LVS	Luc Van Schoor
MM	Maarten Mortier
NVM	Nicolas Van Massenhove
PBa	Philip Barbaix
PH	Peter Hofman
PSe	Pieter Seeuws
RMa	René Matthys
WM	Wim Mertens
WDW	Walter De Weger
WRo	Wim Roelant
WVA	Wouter Van Assche

Ree in Polderstadtuin

We weten al langer dat er enkele reeën “wonen” in de Hobokense Polder. Maar dat ze zich ook wel eens in tuinen in de naastgelegen woonwijk Polderstad wagen, bewijst het verhaal van Walter en Annie.

“We hadden een gast in de tuin.

Die is er ruim twee uur geweest en heeft zich te goed gedaan aan de bladeren van de appelboom van de burens en aan ons gras. Hij wipte vlot over de draad van de ene tuin naar de andere. Hij kwam zelfs de bloempotten op het terras inspecteren. Rond half twaalf is hij vertrokken”

Ardea aan het woord ...

De winter treedt weer in, het einde van het jaar is in zicht. Ik wens jullie alvast fijne feestdagen. Voor 2024 staan er wederom heel wat excursies op het programma.

Ons 10-jarig bestaan is op een leuke manier gevierd met samenkomen van een 50-tal vogelaars op een locatie waar het allemaal begon: de trektelpost van de Hobokense Polder. Waar je trouwens zeker eens geweest moet zijn tijdens de trek van de vogels om de trektellers bezig te zien en bij te leren.

Terwijl dit nummer uitkomt zijn we - zoals elk jaar - met de ARUW-ploeg aan de wintercontroles bezig van de broedkasten. Dit wil zeggen de bezette kasten proper maken en voorzien van een verse bodemlaag. Dit is niet altijd even proper werk omdat de jonge uilen geen wc hebben in hun broedkast. De ouders doen gelukkig hun behoefte meestal buiten. Af en toe komen we tijdens deze controles toch een individu tegen wat het dan weer leuk maakt. Ongeringde vogels worden geringd zodat we in het nieuwe seizoen 2024 weer informatie kunnen verzamelen en doorgeven voor onderzoek.

Alle kasten worden gecontroleerd al dan niet of ze bezet waren of ze nog kunnen voldoen voor het nieuwe jaar. Indien dit niet is worden ze vervangen.

Ook al onze activiteiten als vrijwilliger gaan verder, al zoeken we nog steeds jonge mensen die wat kleine fakkels willen overnemen om anderen wat te ontlasten, een administratieve taak, hulp hier en daar bij het opzetten of afbreken van een activiteit, organiseren, of nog iets anders, er is zeker iets dat jij kan doen. Interesse? Stuur dan een mailtje naar vwg.ardea@gmail.com.

Om bij te leren gaan we ook naar contactdagen, daar komen specialisten aan het woord waarvan we toch elk jaar wat opsteken en vervolgens zelf kunnen toepassen in onze regio. Op 18 november was er bijvoorbeeld de Steenuilcontactdag van Natuurpunt. Op het programma voor 2024 staan nog de Belgische Vogeldag (24/2) (waar je zeker Ardeanen zal tegen komen) en de Ankonadag (10/2) waar we met een stand staan, dus kom zeker eens langs. Let op: dit jaar op een andere locatie!!!

Als vogelwerkgroep juichen we deze contactdagen zeker toe en zijn dan ook aanwezig waar mogelijk. Veel mensen komen samen, ervaringen worden gedeeld, problemen besproken zodat we nadien met meer kennis de vogels kunnen helpen. Sommige mensen specialiseren zich in 1 vogelsoort, andere op een hele soortgroep (zoals de roofvogels), andere willen alles volgen. Als vogelwerkgroep ben je heel blij met al deze mensen, want zij zijn de specialisten waarop wij kunnen verder bouwen. Waar we raad en ondersteuning kunnen vragen waar nodig. We kunnen deze mensen (allen vrijwilligers) niet genoeg bedanken voor al hun vrije tijd die ze hierin steken. 1000x dank!!!

Ook de “Nacht van de steenuil” gaat weer door. Tijdens dit evenement zal er weer lekker steenuilbier en koekjes te verkrijgen zijn. Daarnaast plannen we ook een uilenwandeling waar we hopelijk wat uilen te horen en mis-

schien te zien krijgen. We trachten de planning nog mee te geven in deze editie maar je kan deze steeds vinden op onze facebookpagina.

Ik wens jullie allen het beste en hope-

lijk tot op één van onze excursies, van harte welkom!!

Tekst: Eddie Schild
Foto's: Bart Boodts

Antwerpse slechtvalken

Maarten Mortier

Dit jaar was het beste jaar ooit wat betreft bezette slechtvalkbroedplaatsen in onze regio.

Hier de voorlopige broedresultaten:

Christus-Koningkerk, Kiel: 4 eieren, 3 jongen

Umicore, Hoboken: minstens 2 jongen

Agfa Gevaert, Mortsel: 4 eieren, 4 jongen

Koxplein, Borgerhout: 4 eieren, 3 jongen

Loodswezen, Antwerpen: 4 eieren, 3 jongen

Elia, Merksem: broedend koppel waarvan het mannetje afkomstig is uit een nest van 2021 van de Christus-Koningkerk. Nog geen broedresultaat kunnen waarnemen.

Total Energies, Antwerpen: minstens 2 jongen.

Juvenile slechtvalk - Foto: Walter De Weger

Net als Tine Embrechts zin in een zenmoment?

Turf dan op 27 en 28 januari 2024 de tuinvogels die bij jou neerstrijken. Voor jou levert het 15 minuten vol verwondering op, voor Natuurpunt waardevolle data voor het grootste vogelonderzoek van Vlaanderen.

Tip: korting op selectie vogelproducten

Geniet nu van 15% korting op al het vogelvoer, voedersystemen, nestkasten en waterschalen. Gebruik de kortingscode TEL2024 in je winkelmandje en profiteer meteen van deze korting. Richt dus snel je voederplek in en lok de vogels naar je tuin of balkon voor Het Grote Vogelweekend!

Pssst, zin om nu al te starten met vogelpret?

Schrijf je dan in voor de nieuwsbrief van Het Grote Vogelweekend, boordevol herkenningstips, tuinvogelweetjes en aanbiedingen. Laat de pret beginnen! natuurpunt.be/nieuwsbrief-het-grote-vogelweekend

Hoe bereid je je voor op een gevuld Vogelweekend?

1. Maak je voederplaats gereed

In de winter vinden vogels minder voedsel in de natuur, terwijl ze dan juist extra veel energie nodig hebben om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Insecten verdwijnen onder de grond. Bessen zijn geplukt. Regen en sneeuw maken het moeilijk om zaden te vinden. Ook zijn de dagen korter en is er minder tijd om voedsel te zoeken.

Wist je dat vogels in een koude nacht wel 10 tot 20% van hun lichaamsgewicht kunnen verliezen? De juiste energierijke voeding is daarom van levensbelang voor vogels!

2. Hang een nestkast op

Vogels hebben een steeds groter wordende uitdaging om nestgelegenheid te vinden. Huizen worden geïsoleerd, gaten en kieren worden gedicht en in tuinen maken hagen en heggen plaats voor houten schuttingen. Natuurlijke huisvesting verdwijnt in rap tempo. Je helpt de vogels dus enorm door een of meerdere nestkasten in je tuin op te hangen.

hWanneer hang ik een nestkast op?

De beste periode om een nestkast op te hangen is niet de lente, maar het najaar. Vogels maken dan al graag gebruik van nestkasten. Tijdens die periode doen ze prospectie om de perfecte nestplek te vinden of gebruiken ze als veilige schuilplaats bij regen en kou.

De kans is groot dat als een vogel geregeld overwintert in jouw nestkast, hij in het voorjaar terugkomt om er zijn nestje te bouwen en zijn jongen groot te brengen.

3. Investeer in een degelijke verrekijker

In de Natuurpunt Winkel vind je een ruime keuze verrekijkers voor zowel de beginnende als de gevorderde vogelkijker. We bieden verschillende merken aan: van het Belgische Kite tot internationaal gerenommeerde merken als Leica en Swarovski. Binnen deze merken kan je kiezen uit instap- tot topmodellen.

Alle verrekijkers voldoen aan strenge kwaliteitsvoorwaarden en je geniet van een jarenlange garantie.

4. Gebruik een herkenningskaart

Van de huismus en de koolmees tot de vink: er bestaan heel wat vogelsoorten. Niet evident om deze van elkaar te onderscheiden. Gelukkig hoeft je geen ornitholoog te zijn om ze te herkennen.

Zaterdag 10 februari 27ste Ankona ontmoetingsdag

Tijdens de jaarlijkse ANKONA-ontmoetingsdag brengen we professionals en liefhebbers samen rond thema's als biodiversiteit, natuurstudie en landschapsontwikkeling.

De ontmoetingsdag is hét moment om kennis en contacten uit te wisselen.

Vogelwerkgroep Ardea zal met een infostand aanwezig zijn!

Afspraak na inschrijving: UA - Antwerpen - Campus Drie Eiken - Gebouw O
provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/samenwerkingsverbanden/ankona/ankona-ontmoetingsdagen.html

Peggy Beers
ANKONA-coördinator
ankona@provincieantwerpen.be
Tel. 03 240 57 28

Vos met prooi - Foto: Guy Borremans

Zaterdag 24 februari 21ste Belgische Vogeldag

Afspraak na inschrijving : UA- Antwerpen
Campus Drie Eiken

www.natuurpunt.be/pagina/belgische-vogeldag

Midmaandelijkse watervogeltellingen 2024

Weekenden van
13 en 14 januari

17 en 18 februari

16 en 17 maart

Interesse om hier aan mee te werken?

Neem contact op met
ardea@hobokensepolder.be
voor verdere info.

Kokmeeuw - Foto: Guy Borremans

Natuurpuntbier Hobokens Wild

Wild bier van Hoboken

Geniet van ons artisanaal gebrouwen bier en steun de prachtige natuur van de Hobokense Polder

Bestel nu uw bierpakket als origineel geschenk of gewoon ... lekker voor uzelf
Verkrijgbaar in 3 wilde biertypes:

fris en vol **Blond**
(6,5% Alc.)

kruidige **Tripel**
(8,0% Alc.)

warm winters **Amber**
(9,2% Alc.)

per soort of mix
in pakket van 6 of 12

Bestel nu via onze webshop: www.hobokensepolder.be/shop

Natuurpunt
Hobokense Polder

Afhaalpunt in Hoboken

Meer info: hobokenswild@hobokensepolder.be

Hobokens Wild wordt geschonken
in CC Moretus, de Novonov en
Klimzaal Blok.

Het bier kan besteld worden via
onze eigen webshop, maar kan
ook aangekocht worden bij Talent in
de Buurt, Statiestraat 83 Berchem.

Meer info op

www.hobokensepolder.be/hobokenswild
hobokenswild@hobokensepolder.be

Sierlijk bierglas met opdruk
van het logo
"Hobokens Wild"
Prijs 5 euro

Ook te koop als GESCHENKPAKKET:
5 bierflesjes en 1 glas: 21 euro !!!

Ook **Bar Madam**, Berkenrodelei 32 -
Hoboken (CC Moretus) verkoopt ons
Hobokens Wild-bier!

Alle info op
www.cultuurcafe.be/barmadam

Wil je heerlijk Hobokens Wild aankopen?
zie www.hobokensepolder.be/shop

Vul de Kruiswoord-Filippine in en win een prijs

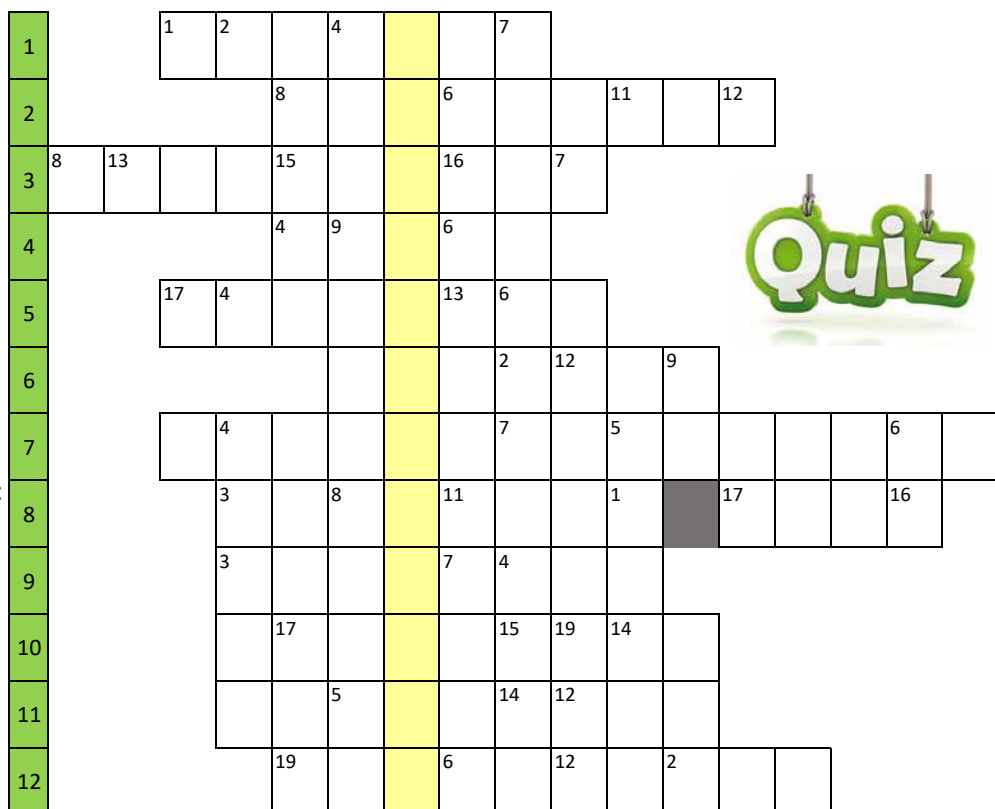
We stelden voor de liefhebbers nog eens een Kruiswoord-Filippine samen.

Aan de hand van de omschrijvingen dien je 12 woorden te vinden. De gekleurde blokjes leveren je bovendien van boven naar onder een 13de woord op. Hier en daar vind je een cijfer. De letter die je daar invult, kan je ook gebruiken voor de gelijkgenummerde vakjes bij de andere opgaven.

Neem een foto van je oplossing en mail dit ten laatste 29 februari met je naam aan ria.thys@telenet.be

Je mag ook de 13 woorden in een mail zetten. Opgelet! Enkel het verticale woord opsturen is NIET voldoende.

Tussen de juiste inzendingen wordt een leuke natuursprijs verloot!

- 1) In het najaar doen zij enkele weken aan graasbeheer
- 2) Op deze waterplas kan je vaak watervogels zien
- 3) Dit klein maar fijn natuurgebied wordt beheerd door onze Natuurspuntafdeling
- 4) De naam van onze vogelwerkgroep
- 5) Kan je doen in onze natuurgebieden
- 6) Wordt gebruikt door onze Goudklompjes
- 7) Lawaaierige vogel die vaak voorkomt in de Hobokense Polder
- 8) De naam van ons heerlijk bier
- 9) Een dier dat door onze imker niet zo graag gezien wordt
- 10) 4 x per jaar plannen we een actie hiervoor ... jammer genoeg!
- 11) Ook in 2024 gaan enkele van onze trouwe leden op voor de Hobokense Polder
- 12) In maart plant onze vogelwerkgroep dit

Als je de Filippine goed hebt ingevuld, krijg je een woord van een supergezellige winterse activiteit, waar je heel welkom bent!

Wedstrijd oktober 2023 - Herken de paddenstoelen:

Juiste antwoorden:

1I - 2C - 3L - 4G - 5B - 6J - 7F - 8A - 9E - 10D - 11K - 12H

We kregen meer dan 20 antwoorden binnen. Paddenstoelen blijken toch een zekere aantrekkingskracht te hebben. Uit de - op 2 uitzonderingen na - ingezonden juiste oplossingen werd bij loting een winnaar getrokken:

Geoff Benoy ontvangt een fijne natuursprijs. Proficiat!

Activiteitenkalender

Vr 12 jan	Workshop Whisky tasting (deel 1 van 12)
Zo 14 jan	Polderborrel: wandeling + receptie
Do 18 jan	Bestuursvergadering CC Moretus
Za 3 feb	Gezellig samenzijn en Alg. vergadering
Zo 4 feb	Bustocht naar Zeeland
Do 22 feb	Bestuursvergadering CC Moretus
Zo 25 feb	Knoppenwandeling in de Hob. Polder
Za 2 maart	Zwerfvuilactie Hobokense Polder
Za 2 maart	Uilentocht
Ma 4 maart	Geleid bezoek aan United Caps
Za 16 maart	Telling slaappleaats halsbandparkieten
Do 21 maart	Beheervergadering CC Moretus
Zo 24 maart	Verrassingstocht Ardea
Za 30 maart	Nacht van de steenuil

Natuurbeheer: weekend!

Zo 21 jan	Hobokense Polder
Za 10 feb	Blikvelden
Za 17 feb	Hobokense Polder
Zo 10 maart	Blikvelden
Zo 17 maart	Hobokense Polder
Zo 24 maart	Tarzanboskes

Onze Goudklompjes werken **elke woensdag** in de Polder (behalve in broedseizoen) en dit van 9 u tot ca 13 à 14 u.

Voor info: contacteer Peter Van Elsacker, 0486 82 27 92 - peter.vanelsacker@skynet.be

Info natuurbeheer scholen: Diane De Clercq, diane.de.clercq@skynet.be, 0486 07 39 87

Artikels voor het volgende Polderblad - met verschijningsdatum 1 april 2024 - dienen bij de redactie te zijn op 29 februari 2024 (zie Colofon, blz. 2)